

VALIKAININE RATSUTAMISE ÕPETUS

1.1. Üldalused

1.1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Aineõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) kujuneb vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning järgima tervislikku eluviisi;
- 2) hoiab ja kaitseb keskkonda ja hoolib loomadest;
- 3) arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi.
- 4) tutvub erinevate ametite/elukutsetega, mis seotud hobustega;
- 5) õpib tundma erinevaid ratsutamise stiile ja kõike seda, mis kaasneb hobuste eest hoolitsemise ning ratsutamisega;
- 6) oskab loomadega käituda, huvitub loomadest ja suhtlemisest elusloodusega;
- 7) mõistab elusloodust;
- 8) mõistab loomade ja inimeste sarnasusi ja erinevusi;
- 9) omandab teadmisi hobuste, hobusekasvatuse ja ratsaspordi kohta, oskab end väljendada õiget oskussõnavara kasutades;
- 10) tunneb enamlevinud hobusetõuge;
- 11) oskab hoida ja hinnata varustust;
- 12) arendab endas vastutustunnet, hoolivat suhtumist ja järjepidevust;
- 13) kontrollib oma käitumist loomade juures;
- 14) oskab märgata väärkäitumist loomade suhtes, teab, et sellesse tuleb sekkuda ja täiskasvanuid teavitada.

Õpilast suunatakse:

- 1) tunnustama väärtusi, kõlbelisi norme ja viisakusreegleid;
- 2) terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
- 3) aru saama loodusest kui terviksüsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest koosmõjust;

1.1.2. Õppeaine kirjeldus

Ainekava koosneb ühest 35 tunnise kursusest. Õppeaine toetab õpilase valmisolekut kujuneda sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, lõimides teistes õppeainetes omandatud teadmised.

Aines „Ratsutamise õpetus” käsitletakse teemasid, mis kujundavad õpilastes objektiivse ülevaate hobustest ja nende kasutusvaldkondadest.

Aine koosneb järgmistest teemadest:

- ratsutamise algõpetus;
- hobuse kehaehituse põhiomadused, algteadmised hobuste anatoomiast, füsioloogiast ja psüühikast;

- hobuste pidamine ja hobuste tervishoid;
- hobuste hooldamise võtted ja nende tähtsus;
- ohutusnõuded hobustega tegelemisel;
- hobuste psüühika ja käitumine;
- hobuste heaolu arvestavad tavad;
- hobuvarustusest ja ratsutamisrajatistest, elukorraldus tallis;
- hobuinventari hulka kuuluvaid tarvikud, nende otstarve ja hooldamine;
- elukutsed tallis (tallimees, veterinaar, sepp, treener, ratsutamisterapeut);
- hobuste kasutamine ja erinevad hobuspordialad (takistussõit, koolisõit, rännak, rakendisport, kolmehõistlus);
- võistlussport Eestis, võistlushobuste elu;
- hobusetemalised portaalid Internetis, info leidmine ja kasutamine.

1.1.3. Õpetegevust kavandades ja korraldades:

1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;

2) taotletakse, et õpilase õpikoormus on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevusteks;

3) võimaldatakse õppida üksi ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;

4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;

5) rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;

6) laiendatakse õpikeskkonda: tunnid toimuvad lisaks klassiruumile hobusetallis, arvutiklassis,

7) võimaldatakse saada ülevaade erinevatest hobustega seotud valdkondadest, sh vahetult tutvuda;

8) kasutatakse erinevaid õppemeetodeid, sh eelistatuna praktilist ja aktiivõpet. Lisaks arutelud ja õpimapi koostamine.

9) luuakse tingimused õpilaste teadlikke karjäärivalikuid soodustavate hoiakute kujunemiseks;

11) õpitavad teemad seotakse ja ajastatakse aineõpetajatega koostöös inimeseõpetuse, loodusõpetuse, emakeeleõpetuse ja arvutiõpetusega ja teiste ainetega.

1.1.4. Füüsiline õpikeskkond

Õpilastele on tagatud järgmised tingimused ja vahendite kasutamine:

1) erinevad töölehed;

2) tallis hobustega seotud tegevuste läbiviimine;

3) arvutiklassi kasutamine ja arvuti veebist teemakohase info otsimiseks;

1.1.5. Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavalt Kaali Kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja nende rakendamise oskust, üldpädevuste saavutatust suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja

oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Hindamisel toetatakse õpilase arengut. Kursuse jooksul koostab õpilane personaalse õpimapi, millesse kogub töölehed ning muud huvipakkuvad hobuste, hobustega seotud elukutsete ning erialadega seotud materjalid. Selles sisalduvad õpiülesanded võivad olla tehtud kas üksi või rühmatööna. Õpilasele tutvustatakse kursuse alguses, mida, millal ja mille alusel hinnatakse.

1.1.6. Õpitulemused ja õppesisu

Õpitulemused

Kursuse lõppedes õppija oskab:

- 1) puhastada hobust ja hobuse kapju;
- 2) nimetada hobuse kehapiirkondi ja kehaosi õigete nimedega;
- 3) hobusega tegeledes seada esikohale hobuse heaolu ja turvalisuse;
- 4) arvestada hobustega tegeledes enda ja teiste ohutust;
- 5) planeerida ja analüüsida oma tegevust tallis;
- 6) käituda talli territooriumil ja kokkupuutel hobustega;
- 7) hobust talutada;
- 8) valjastada ja saduldada hobust;
- 9) ratsutada sammu ja traavi kordel oleval hobusel;
- 10) teha hobusel õpitud võimlemisharjutusi;
- 11) märgata väärkäitumist ja hobuste väärkohtlemist, sellest täiskasvanuid teavitada.

Õpilane teab:

hobuste pidamise põhialuseid;
hobuste toitmise põhialuseid;
ratsaspordialasid ja hobusetõuge;
hobuste pidamise, aretuse ja spordiga seotud elukutseid.

1.1.7. Lõiming läbivate teemadega ja teiste õppeainetega

Läbiva teema „tervis ja ohutus” realiseerimisel on ratsutamise õpetusel kanda oluline roll. Ohutust ja turvalisust käsitletakse nii loomadega ringikäimisel kui ratsutades. Õpilastele selgitatakse, kuidas võimalikus ohusituatsioonis tegutseda ning vajadusel abi kutsuda.

Läbivat teemat „elukestev õpe ja karjääri planeerimine” saab ratsutamise õpetuses käsitleda erinevaid elukutseid (nt treener, tallimees, ratsastaja, veterinaar, sepp jne) tutvustades. Nimetatud ametid nõuavad head füüsilist ettevalmistust ning põhjalikke teadmisi inimese arengus ja tervise arendamise põhimõtetest. Ratsutamise tunnid on samuti hea võimalus selgitada kehalise vormisoleku mõju tööturul kandideerimisel ja igapäevaste tööülesannete täitmisel.

Läbivat teemat „keskkond ja jätkusuutlik areng” aitab ratsutamisega seostada vaba aja ja loodusliikumise seotud teemade käsitlemine. Ratsutamise tunde viiakse läbi looduses - väljaspool kooli territooriumi korraldatud ratsutamise tunnid, milles peale sportliku tegevuse õpetatakse

loomadega suhtlemist, nende eest hoolitsemist. Arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist.

Läbiva teema „kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” realiseerimist ratsutamise õpetuses toetatakse meeskonnatöös osalemise kaudu. Õpilastele pakutakse võimalust kogeda nii liidri kui ka meeskonnaliikme rolli.

Läbivat teemat „kultuuriline identiteet” aitab ratsutamise õpetusega seostada erinevate hobuspordialade käsitlemine ja Eesti põliste hobusetõugude tutvustamine, aidates neil seeläbi kujuneda kultuuriteadlikeks ühiskonnaliikmeiks. Kultuurseks sporditarbijaks kujunemist toetab ka õpilaste teadmiste ja oskuste tõstmine hobuüritustel osaledes nii abilise kui ka pealtvaatajana.

Läbivat teemat „teabekeskond” toetatakse õpilaste suunamisega temaatilisele info otsimisele erinevatest teabekanalitest.

Läbiva teema „tehnoloogia ja innovatsioon” – suunatakse kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks. Ratsutamise õpetuses seostub oma tegevuse jäädvustamisega fotodele, videole (nende arvutisse laadimine ja säilitamine).

Läbiv teema „väärtused ja kõlblus” seostub ennekõike spordi ülimala aate – ausa mängu põhimõtete – järgimisega ratsutamise õpetuses ja tunnivälises sportlikus tegevuses. Eesmärk on omakasupüüdlikkuse ja egoismi taandamine. Ausa mängu vajalikkuse mõistmine ning tahe ja oskus vastu seista nende rikkumisele toetavad õpilase kujunemist kõlbliseks isiksuseks.

Lõiming teiste ainevaldkondadega

Emakeelepädevust kujundatakse ratsutamise õpetuses teksti mõistmise, suulise ja kirjaliku teksti loomise ning eneseväljendusoskuse kaudu.

Õpilaste võrkeeltepädevuse kujunemisele aitab kaasa erinevatest võrkeelsetest teabeallikatest vajaliku info leidmine. Ratsutamises kasutatakse mitmeid termineid ja võõrsõnu, mille tähendust on vaja selgitada.

Kunstipädevuse kujunemist toetab spordialade isikupärane ja loominguline käsitus, valmisolek leida erinevatele ülesannetele uusi ja omanäolisi lahendusi ning oskus märgata ümbritsevas ilu.

Ratsutamise õpetuses omandatud teadmised rahvuslikust ja rahvusvahelisest liikumis- ja

spordikultuurist avardavad õpilase silmaringi. Oma tervist ja hobuste heaolu väärtustava eluviisi omaksvõtmine ja teadlikkus soodustavad õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kodanikuks.

Tehnoloogiline pädevus võimaldab rakendada teaduse ja tehnika saavutusi ratsaspordialadel ja hobumajanduses (varustus, tehnika, vahendid jne)

Loodusteaduslikku pädevust toetab keskkonna väärtustamine. Ratsutamise õpetuse kaudu kinnistuvad teadmised ja oskused, mis on omandatud inimeseõpetuses, loodusõpetuses, bioloogias, geograafias, füüsikas.